

talang, åtminstone besynnerlig genom sin abrupta korthet och sina rim.

Vi låna, icke blott till prof, ett par kapitel.

35 MYCKET LITET POLEMIK.

Litteraturblad n:o 11, november 1855

10 Förrän året avslutas, kan det vara väl att äfven avsluta de gamla räkenskaperna, för att på nya året kunna börja *novo conto*. I aldri fredligaste afsigt och anda skola vi derföre bemöta ett par anföranden mot detta blads sätt att se sakerna.

Hr Professor E. J. Bonsdorff har i Vetenskaps-Societeten anført klagomål öfver vår obeskedlighet och låtit offentliggöra detta sitt andragande. Klagomålet gäller vår anmälan af *Öfversigt af Finska Vetenskaps-societetens förhandlingar* i bladets Augusti-häfte, der vi tadlat Hr Bonsdorff för en diffus framställning och ett barbariskt språk. Hr Bonsdorff visar sig ledsn öfver detta omdöme naturligtvis, 20 men isynnerhet deröfver, att det fälles utan all bevisning.

I en mindre intresserad ställning skulle Hr Bonsdorff säkert erinrat sig, att ingen recensent någonsin åtager sig att med bevis belägga sina påståenden rörande framställningssätt, stil och språk i en anmäld skrift, om icke möjligen då fråga om ett poetiskt arbete eller ett värtalighetsstycke, för hvilka formen är en väsentlig sak. För att visa, att t. ex. Hr Bonsdorff utbredt på 10 sidor, hvad som kunnat sägas på 2, finnes ingen annan utväg än att å nyo skriva om hans afhandlingar. Samma förhållande är, om vi dertill velat bevisa, att Hr Bonsdorff, då 30 han skrifer för en större allmänhet, såsom hans afhandlingars införande i tidningarne tillkännager, saklöst kunnat utesluta hvarjehanda lärdom. Hvad åter det barbariska i språket angår, har med denna beskyllning icke större fara, än att Hr B. fått uppbära den jemte flertalet öfriga medicinska författare i landet. Vi hafva ett par gånger förut anmärkt, att författare i andra ämnen aldrig tillåta sig begagnandet af en sådan massa *fremmande* ord som Herrar medici, och vi kunde verkligen icke göra något undantag för Hr Bonsdorff. Om sanningen af denna anmärkning kan hvarje läsare sjelf öfvertyga sig. Vi tro, att ett *Lexicon antibarbarum*, samladt ur Hr B:s afhandlingar, redan skulle 40 afgifva ett ganska nått häfte. Och – vi nödgas tillägga det – äfven oberoende häraf ville vi ingalunda rekommendera Hr Bonsdorffs stil och språk som ett mönster att efterfölja. Vår bevisning måste äfven i detta fall stadna vid en försäkran, vid hvilken det står Hr B. och läsaren fritt att fästa det afseende de behaga.

Vi vilja icke låta tillfället gå förbi, att betyga vår stora aktning för det allvar och intresse, hvarmed Hr B. omfattar den gren af läkekonsten, Vattenkuren, som han i de ifrågavarande afhandlingarne behandlar, äfvensom erkänna det förtjänstfulla deri, att Hr B. icke aktar sig 50 ovärdigt, att låta den större bildade allmänheten få lära veta något i ämnet. Men vi våga också vidhålla vår öfvertygelse, att det fordras en viss omsorg och öfning, att skriva för denna allmänhet, och tro fast, att Hr B. icke skulle hvarken för sig eller sin vetenskap förlora något på, att med oss dela denna öfvertygelse.

En Insändare i Borgå Tidning, en af de vanliga anonyma, har funnit lämpligt att tadla detta blads bedömande af arbetet *Finlands Minnesvärde Män*.

Tadlets hufvudsak är, att vi skulle för litet erkännt arbetets värde, synnerligast Hrr Akianders och Elmgrens förtjenst i de af dem utarbetade biografier.

Mot ett tadel af så negativ art kan ingenting sägas, isynnerhet som Ins. icke aktat mödan värdt att sjelf framhålla arbetets förtjenster i allmänhet och Hrr A:s och E:s isynnerhet. Ty deri, att han vill hafva arbetet betraktadt som ett förarbete, upprepar han blott vår om detsamma yttrade åsigt. Att vi önskningsvis begärt något mera, har skett med all hofsamhet; och Ins. har åtminstone intet anfört, som kunde bevisa denna önskans orättmätighet. Till hvad vi loforda hos Hrr Akiander och Elmgren, har han åter icke ett ord att tillägga. Vi kunna derföre icke gifva denna Insändare något bättre råd, än att gripa sig an och skrifva om sin diatrib.

Men då han gör det, kunde han väl betänka, hvad han skulle sagt, i händelse vi om honom sjelf eller om Hrr A. och E. yttrat oss i följande ordalag: »Det är allmänt bekant, att Ins., ehuru han skrifer ett och annat väl, likväl ofta yttrar sig förfluet och tanklöst», ty så ungefär apostroferar Hr Ins. undertecknad. Vi hafva aldrig vårdat oss om att bemöta några bedömanden öfver vårt författareskap, emedan vi i allmänhet anse sådant för egenkärt och oskickligt. Men ingen må förundra sig öfver, att, sådane der quidams anse sig kallade att tukta vår inskränkheth m. m., vi stundom i vårt sinne tänka — ja tänka: hvad som står att läsa i korrekturet.

J. V. S.

36 FÖRORD. PRAKTISK AFHANDLING OM AFFÄRSLIFVET AF EDWIN T. FREEDLEY.

Uppmanad af min aktade vän Comercerådet H. Borgström, har jag dels verkställt dels granskat den af annan hand gjorda öfversättningen af denna bok.

Det eljest föga lockande öfversättningsarbetet har skänkt mig tillfredsställelse, emedan skriftens utgifvande kommer att fylla en brist i den Svenska litteraturen, hvilken icke eger något arbete af detta slag, och emedan densamma är så väl, med så mycken insigt och talang, ja delvis så snillrikt skriven och har en så bestämd syftning att höja affärslifvet till en sak för öfvertygelsen och pligtutöfningen, att man säkert kan antaga, att boken med sin materialistiska titel skall verka mera för bildning och moralitet, än ett stort antal af de skrifter, som föra religionens eller moralens namn på ännu. Med allt detta må affärsmannen icke tro, att de lärdomar, titeln utlofvar, äro i boken försummade; såsom i den äfven finnes mycket att i denna väg lära för personer af hvarje stånd och klass, isynnerhet i de klasser, der husfadren tyvärr oftast vid sin död åt familj och anhöriga lemna endast omsorgen om en urarfvaansökning.

Likväl önskade jag fästa läsarens uppmärksamhet på några bokens läror, och häri finnes egentliga anledningen till detta förord.

Den på titelbladet nämnda författaren är i sjelfva verket hvarken den mest insigtsfulla eller mest snillrika af dem, hvilkas åsichter och bedömanden boken innehåller. Hans öfvertygelse synes tvärtom vara